

Agerdyrkningsberetning

(indtil Udgangen af Maj Maaned).

I Slutningen af Maj og Begyndelsen af Juni Maaned har ca. 40 Korrespondenter fra Landets forskellige Egne godhedsfuldt besvaret en Række Spørgsmaal, der var stillet dem af Tidsskriftet. Det efterfølgende er en Bearbejdelse af de indkomne Besvarelser.

Det første af de opstillede Spørgsmaal gik ud paa, hvorledes Vintersædens og den unge Kløvers Tilstand var ved Udgangen af Foraaret.

Der er med Hensyn til Vintersæden en sjælden Overensstemmelse mellem Beretningerne. Langt det overvejende Tal af disse, baade fra Jylland og fra Øerne, fra Landets nordlige som sydlige Egne, gik ud paa, at Vintersæden havde klaret sig særdeles godt. Enkelte Korrespondenter fremhæver, at baade Rug- og Hvedemarkerne led noget under den stærke Kulde i April Maaned, men at Jordoverfladens forholdsvis tørre Tilstand ved Frostens Indtræden bidrog til at gøre Skaden mindre, end den ellers vilde have været, og at Sol og Regn senere helt bødede paa Skaden. Paa enkelte Egne tegnede Forholdene sig dog mindre gunstige. Saaledes hedder det fra Bornholm, at en Del Vintersæd blev saaet senere end sædvanlig og »derfor lader en Del tilbage at ønske«, fra Birkerød-Eggen, at Rugen ikke har forvundet den af Frostens foraarsagede Skade, fra Viborg-

Eggen, at Vinteren har været haard mod Rugen, som uden skærmende Dække har været udsat for Tø og Frost, fra Eggen nord for Aalborg, at Rugen er tynd, fra Falster, at Hveden enkelte Steder er stærkt medtaget af Gulrust, hvor man ikke har Sorter, der er modstandsdygtige mod denne Sygdom, og fra Odense-Eggen, at »Hveden vil — hvis der ikke kommer en god Regn før Skridningen — blive tynd og spids, hvortil ogsaa hist og her en stærk Udvikling af Fuglegræs-Fladstjerne i den milde Vinter har været medvirkende. Dette Ukrudt synes navnlig paa sunde, ikke kalktrængende Jorder at blive besværligt i Hvedemarkerne. Efter en Vinter som den sidste, er Foraarsharvning af Hveden mange Steder ikke tilstrækkelig, og Ukrudtsharvning af Hveden om Efteraaret, Vitriolsprøjtning om Foraaret eller maaske Haandhakning mellem Rækkerne bør nærmere overvejes og forsøges«. — Dog, dette er spredte Røster, som falder ud af det Kor, der ellers lovpriser Vintersædens Tilstand, og denne var, Landet taget som Helhed, kraftig og lovende ved den første Sommermaaneds Begyndelse.

I endnu højere Grad end om Vintersæden synes dette at gælde om den unge Kløver. Kun én, en nordjysk Korrespondents Udtalelser lyder pessimistiske: »Den unge Kløvers Tilstand er mindre god, enkelte Steder endog mislykket. Vi fik en tør Periode sidste Foraar, i hvilken en Del Kløverplanter gik bort; nogle ventede med at saa Kløveren, til Havren var kommen op, for at kunne anvende Vitriol, men særlig dér staar den daarligt, da den tørre Periode indtraf paa dette Tidspunkt.« Enkelte Korrespondenter indberetter, at pletvis har Kløveren lidt af Bægersvampens og Kløveraalsens Angreb. En jysk Korrespondent »mener at have sporet godt Resultat ved inden Vinterens Komme at lade Faarene græsse Kløveren godt af, hvorved Svampeangreb undgaas«. Bortset fra ovennævnte og enkelte andre Udtalelser om, at Kløveren kun lover Middelhøst eller »god Middelhøst«, er der en ellers blandt Korrespondenterne

sjælden Enstemmighed om, at Kløveren ved Maj Maanedes Udgang var ualmindelig frodig og vidt fremskreden.

Gennemgaaende var Kreaturerens Huld særdeles godt ved Udbindingen, hvad der skyldes det store Røefoder, som de fleste Landmænd har kunnet give Vinteren igennem. Paa Øerne synes Sundhedstilstanden Vinteren igennem ikke at have ladet noget tilbage at ønske. Enkelte Korrespondenter klager over, at der har vist sig Vanskeligheder med at faa Køerne og særlig 1. Kalvs Kvierne med Kalv, og at Overløbernes Antal har været stort, at Søerne føder færre Grise end sædvanlig, og at der har været Uheld med Følhopper. Men langt det overvejende Antal Indberetninger gaar ud paa, at Sundhedstilstanden har været »fortræffelig«, »udmærket«, »særdeles god« o. lign. Derimod er der flere og stærkere Beklagelser over Sundhedstilstanden fra Jylland. Vel er der ogsaa her Korrespondenter, der melder, at den har været upaaklagelig paa deres Egn, men ikke saa ganske faa klager enten over stor Dødelighed blandt Kalve eller over Kastning og Ufrugtbarhed, over Kværke blandt de unge Heste, smitsom Lungebetændelse i mange Svinebesætninger o. s. v. Værst lyder en Udtalelse fra Thisted Amt: »Sundhedstilstanden lader overordentlig meget tilbage at ønske — særlig er Svinesygen slem.« Som Modvægt mod denne pessimistiske Udtalelse bør det dog fremhæves, at flere jyske Korrespondenter fremhæver, at der har været meget lidt Sygdom blandt Svinene, og at Dødeligheden blandt Smaagrise er mindre end for nogle Aar siden.

Kraftfoderet bestaar vedblivende fortrinsvis af de kvælstofholdige Oliekager. Soyakagerne synes at have vundet stærk Udbredelse, ikke blot paa Øerne, hvor de vistnok har været den mest benyttede Kage, men ogsaa i Jylland, hvor de i Fjor syntes at have nogen Vanskelighed med at faa Indpas. Ikke én Korrespondent melder i Aar, at man har sporet Ulemper med Hensyn til Køernes Fordøjelse eller Mælken og Smørret ved Brugen af denne

Kage. Forøvrigt har Jordnød- og Hampefrøkager vundet Terræn paa Bekostning af de i tidligere Aar dominerende Solsikke- og Bomuldsfrøkager.

Rodfrugtbeholdningerne synes paa Øerne gennemgaaende at have holdt sig mindre godt end i Fjor. Omtrent Halvdelen af Korrespondenterne mener, at Holdbarheden har været mindre god end sædvanlig, men Beholdningerne har dog næsten overalt været tilstrækkelige og holdt ud, til Kvæget kom paa Græs — eller endog ud derover. En Korrespondent fra Østfyn skriver: »Da Roeavlén i Fjor var stor, og Runkelroerne ligesom for 2 Aar siden var meget uholdbare, har her hele Vinteren været fodret med over 100 Pd. daglig pr. Ko — et Roefoder, som er i afgjort Strid med Rentabilitetsforsøgene, men naar man er afskaaret fra at sælge Roerne, har man ingen anden Udvej end at fodre væk.« Fra Østlolland skrives: »Roernes Holdbarhed har gennemgaaende svaret til det normale, det vil sige, at for vel kulede og sunde Roer ligger det Kvantum, der ødelægges inden Opfodringen, snarere under end over 1 pCt. og følgelig langt fra de 20 à 25 pCt., som der med eller mod bedre Vidende fables om skulde inden Opfodringen ordinært blive ødelagt af Landets Roeavl.« I Modsætning til Øerne lyder fra Jylland saa godt som alle Beretninger paa, at Rodfrugterne har holdt sig sjælden godt, ligesom de ogsaa er slaaede godt til; mange Landmænd har kunnet give Kvæget et Tilskud, efter at det var kommet paa Græs, og et Par Korrespondenter fortæller, at »man ser Landmænd udbyde Roer til Salg, hvad der er noget ganske usædvanligt«.

Udbindingen har gennemgaaende fundet endnu tidligere Sted i Aar end i Fjor og vel en 3 Uger tidligere end i 1909. Fra Askov-Eggen skrives, at man alt i første Halvdel af April saa Kreaturer paa Græs, men Flertallet kom først ud sidst i April og de første Dage i Maj. Forøvrigt kom baade i Jylland og paa Øerne Kvæget paa Græs i den 1. eller 2. Uge af Maj.

De høje Flæskepriser har selvfølgelig i høj Grad opmuntret til at forøge Svinebestanden, der i Jylland nu gennemgaaende synes at være over normal Størrelse. Et Par Korrespondenter indberetter, at navnlig hos Husmændene er Bestanden af Grisesøer steget betydeligt. Ogsaa paa Øerne — om end maaske ikke i saa udpræget en Grad som paa Halvøen — synes der at være en Tendens til at forcere Tillæget af Grisesøer. Dog skriver flere, at Svinebestanden endnu ikke har naaet normal Størrelse.

Vinterarbejderne er gaaet let og godt fra Haanden. Vel klager enkelte Korrespondenter over, at det kunde være lidt vanskeligt at faa tilstrækkeligt Frostføre til Gødningens Udkørsel, men gennemgaaende hedder det atter og atter, at Vinteren har været ualmindelig gunstig for Arbejdets Fremme, Jorden fik man sjælden godt behandlet og man var færdig til at tage fat paa Saaningen, da Foraaret meldte sig. Foraarsarbejderne er i Aar, som flere Landmænd udtrykker sig, »gaaet som en Leg«. »Jeg mindes,« skriver en sjællandsk Korrespondent, »ikke et Aar, hvor Jorden faldt saa behagelig som i Aar. Tillige var der enkelte Dage, hvor det var en ren Fornøjelse for den forstaaende Agerdyrker at lægge den velrensedede Sæd i ligefrem varm Jord — hvad vi ikke har kendt i mange Aar. Saaningen blev endt den 24. April. Alt er kommet prægtig op.« Frostperioden i April og en længere Regnperiode i vide Egne af Jylland sinkede vel Arbejdet noget, men i Aar er det lykkedes at faa Sædefrøet lagt til det tidlige Tidspunkt, som baade Erfaringen og Forsøgsresultaterne anviser som virksomt Middel til Opnaaelse af en god Høst. For Landet som Helhed endte Saaarbejdet 1 à 2 Uger tidligere end sædvanlig.

Om Rocarealerne melder omtrent Halvdelen af Korrespondenterne paa Øerne, at de udvides noget, medens den anden Halvdel mener, at de holder sig uforandrede; en enkelt Korrespondent antager, at de er

indskrænkede lidt paa større Gaarde. Ikke faa Meddelere udtaler, at Kaalroerne vinder frem paa Runkelroernes Bekostning, medens enkelte beretter, at Arealernes Udvidelse fortrinsvis finder Sted med Runkelroer, af hvilke særlig Sludstrup Barres vinder frem. Baade paa Lolland og Falster har der været en betydelig Fremgang i Sukkerroearealerne. »Hele Lolland-Falster,« skriver en Korrespondent, »staar for Tiden i Sukkerroens Tegn, og det er for saa vidt naturligt nok, da det store Roeudbytte sidste Aar i Forbindelse med de fremdeles gode Priser giver Sukkerroedyrkerne en stor Indtægt.« Fra Jylland hedder det i et Par af Beretningerne, at Arealerne nærmest er i Tilbagegang paa Herre- og Bøndergaarde, men i Fremgang i Husmandsbrugene, flere melder, at der ikke har fundet nogen Udvidelse Sted, »hvad ej heller tiltrænges«, medens endelig 6 Korrespondenter skriver, at paa deres Egn udvides Arealerne stadig. Ogsaa i Jylland synes Kaalroerne, som i de senere Aar, at vinde frem, delvis paa Runkelroernes Bekostning, »dels fordi de ofte giver mere end Runkelroer, dels fordi man kan tage dem op med Maskine«; flere Korrespondenter skriver dog, at Dyrkningen af Runkelroer er i Fremgang paa mindre Gaarde og paa de bedre Jorder.

Paa de af Tidsskriftet udsendte Spørgeskemaer fandtes der i Aar følgende 3 nye Spørgsmaal: Er Frøavl paa Deres Egn bleven væsentlig forøget, og i bekræftende Fald med hvilke Frøafgrøder? Hvilke nye Sorter af henholdsvis Rug, Hvede, Byg og Havre har særlig vundet Udbredelse paa Deres Egn? Og: Anvender man særlige Forholdsregler for at sikre Sæden under Høsten, navnlig bornholmske Stakke?

Hvad angaar det første Spørgsmaal, om Frøavl er bleven udvidet, besvarer af Tidsskriftets jyske Korrespondenter de 60 pCt. Spørgsmaalet med et Ja, medens 40 pCt. svarer Nej. Det er navnlig Frøavl af Hundegræs, man forsøger, dernæst af Engsvingel og Agerhejre. Tidsskriftets kyndige Korrespondent paa Askov-

Eggen udtaler sig paa følgende Maade om Frøavls-Spørgsmaalet: »Frøavlens er — desværre havde jeg nær sagt — blevet almindelig i det sidste Aarstid. Hver fjerde Mand vil snart dyrke Frø (som Regel Hundegræs og noget Engsvingel), uanset om de har Betingelserne derfor og uanset Afsætning og alt andet. Der er tilsaat en Mængde Marker med Udlæg til Frøavl, som aldrig burde have været benyttet dertil, og det er da ogsaa at haabe, at Frøpriserne maa gaa saa langt ned i Løbet af det kommende Aar, at meget af det Frø, som er saaet, aldrig maa komme paa Markedet. Paa den anden Side er det at haabe, at denne Frøavlsepidemi, ligesom den tilsvarende i 1880'erne, maa medføre, at vi kommer et Skridt videre frem i Retning af rationel Frøavl, saaledes at vort Jordbrug kan faa en Stræng mere at spille paa.« — Hvad Indberetningerne fra Øerne angaar, forholder de sig netop omvendt af, hvad Tilfældet var fra Jylland, idet 40 pCt. svarer, at Frøavlens paa deres Egn er bleven væsentlig forøget, medens 60 pCt. besvarer Spørgsmaalet med et Nej. Ogsaa paa Øerne er det først og fremmest Avlen af Hundegræs, man har kastet sig over, dernæst af Engsvingel, endelig af Draphavre og Rajgræs og enkelte Steder Runkelroe- og Turnipsfrø. Tidsskriftets Korrespondent fra Bogense-Eggen skriver bl. a.: »Mange Landmænd, der nu med glødende Begjstring lægger sig efter Frøavl i større Maalestok, vil desværre vist lide store Skuffelser, idet Frømarkedet meget hurtigt bliver overfyldt og flovt, og Frøafgrøderne vil give Tab, saa snart Priserne gaar ned til det normale — det sidste Par Aar har de som bekendt været særlig høje. Jeg tror, det er paa Tiden at raabe et Vagt i Gevær.«

Statens statistiske Bureau opgiver i sin foreløbige Opgørelse over Værdien af vor Ind- og Udførsel i 1910, at Handelen med Frø stiller sig saaledes:

	Indgaaet til Forbrug fra Udlandet.		Udførsel af inden- landske Varer.	
	1910.	1909.	1910.	1909.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
»Frø til Udsæd« for . .	7,853,000	8,441,000	680,000	612,000

Overskudsindførselen af Frø til Udsæd havde altsaa i Fjor en Værdi af over 7 Mill. Kr. og i Forfjor af over 7,800,000 Kr.

Der er næppe Tvivl om, at vi er inde i en Periode, i hvilken Frøavl vil gaa stærkt frem, og det er da i høj Grad ønskeligt, at den vil blive ledet fuldt ud rationelt. Den »tilfældige Avl«, mange Landmænd forsøgsvis er slaaede ind paa, vil blive dem selv til Skuffelse og kunne bidrage til at ødelægge Forretningen. Og det maa erindres, at medens der endnu betales en større eller mindre Overpris for gode danske Varer, vil en virkelig rationel Storavl sikkert medføre, at vore Priser mere end hidtil vil blive dikterede af Verdensmarkedets Priser, og dette selvfølgelig i særlig Grad, hvis vi kan faa oparbejdet en Eksport af Frø. Men ogsaa vore andre Landbrugsartikler er jo i større eller mindre Grad underkastede Verdensmarkedets Konkurrence, det er Vilkaaret, den danske Landmand er vant til at arbejde under, og en rationelt ledet Frøavl vil forhaabentlig kunne blive til Gavn for den enkelte Landmand og kunne spare Landet for betydelige Summer, der nu gaar til Udlandet. Vi kan nu sikkert se den Tid i Møde, da dansk avlet Frø, f. Eks. af Hundegræs, vil kunne dække Hjemmeforbruget. Mod den »tilfældige« og »forsøgsvis« Frøavl maa der imidlertid, som den fynske Landmand skriver, raabes »Vagt i Gevær«. Hvad der fra den bringes paa Markedet er som oftest af slet og tarvelig Beskaffenhed og bidrager til at svække det danske Frøs Renommé.

Spørgsmaalet: Hvilke nyere Sorter af henholdsvis Rug, Hvede, Byg og Havre har særlig vundet Udbredelse paa Deres Egn?, besvarer ikke faa Korrespondenter saa vel fra Øerne som fra Jylland med, at

»ny Sædarter har ikke vundet Terræn«, »her paa Egnen holder man ved det gamle« o. lign., men langt flere melder dog, at nyere Sorter er forsøgte. Dette gælder saaledes i særlig Grad om Petkus-Rugen; endvidere har Wilhelmina-Hveden vundet en Del Indpas, »hvad dens Stivstraaethed og gode Foldudbytte sikkert ogsaa berettiger den til«, fremdeles nævnes Tystofte Smaahvede og Standhvede samt Svalöf Ekstra Square-head Hvede som Sorter, der vinder frem; af nyere Havresorter er det ubetinget Gul Næsgaard Havre, som har taget Têten, men enkelte Korrespondenter melder, at »Seger-Havre« fra Svalöf i de sidste Aar med Held er begyndt at konkurrere med den; hvad endelig nyere Bygsorter angaar, synes navnlig følgende at vinde frem: Tystofte og Abed Prentice samt paa større Gaarde Hannchen Byg, om hvilket Meningerne iøvrigt synes at være delte.

Hvad endelig angaar det 3. af de ny opstillede Spørgsmaal: Anvender man særlige Forholdsregler for at sikre Sæden under Høsten, navnlig bornholmske Stakke?, fremgaar det af Besvarelserne, at ny og særlige Forholdsregler kun har vundet ringe Udbredelse. Hvad en jysk Korrespondent skriver: »Ny Høstmetoder har kun vundet ringe Udbredelse her paa Egnen, thi Vanens Magt er vanskelig at bryde paa dette Omraade«, gælder øjensynlig for Landet, taget som Helhed. Bornholmske Stakke er næppe meget anvendte, og Meningerne om dem er delte. Nogle Udtalelser, der viser dette, skal anføres: »Bornholmske Stakke er forsøgte enkelte Steder, men man er atter vendt tilbage til den almindelige Hobsætning« (Sjælland). »Praktiske Hensyn taler imod bornholmske Stakke« (Fyn). »De bornholmske Stakke er ikke populære« (Jylland). »Enkelte Steder saas i Fjor bornholmske Stakke, men da Vejringen forlænges betydeligt, vinder denne Metode næppe Indgang« (Jyll.). »Ingen har Tiltro til bornholmske Stakke« (Jyll.) o. s. v. Paa den anden Side hedder det: »Enkelte har med Tilfredshed anvendt bornholmske

Stakke til Vintersæd« (Sjælland). »Her paa Gaarden har vi nu i flere Aar benyttet bornholmske Stakke, men kun ganske enkelte følger Eksemplet, og da som oftest forkert. Disse Stakke kræver jo baade Omtanke og fuld Forstaaelse af, hvad man foretager sig, men saa er de ogsaa fortrinlige« (do.). »Det ustadige Høstvejr i de senere Aar har i høj Grad medført, at Sæden mere almindelig sættes i bornholmske Stakke. Det er en Sikkerhedsforanstaltning, som ikke bør undlades« (Langeland). »De bornholmske Stakke anvendes desværre alt for lidt. De faa, som brugte dem sidste Aar, reddede Høsten, medens Naboens Høst blev ødelagt« (Nordjyll.). »Gennem mangeaarig Praksis og udstrakt Anvendelse af bornholmske Stakke er jeg naaet til den Anskuelse, at medens Staksætning af renstraaet Vintersæd altid er at foretrække for almindelig Høbsætning, bør Vaarsæden ved Opbinding umiddelbart efter Mejningen straks opsættes i Hobe. Og kun hvis det falder ind med ugunstigt Vejr bør Omsætning i Stak af den helt eller næsten hjemkørselstjenlige Vaarsæd finde Sted, idet man med samme Mandskab kan omsætte i Stak 3 à 4 Gange saa stort et Sædkvantum, som man i samme Tid kan hjemkøre« (Østlolland). »Den oprindelige bornholmske Høstmetode, hvor Sæden anbringes ubundet i Stakke med Aksene vendt ind mod Stakkens Midte, og paa hvilken Maade Sæden var særdeles godt beskyttet, anvendes desværre jo længere desto sjældnere, fordi den kræver større Arbejdskraft end hvor der anvendes Bindemaskiner; man ser dog nu ret hyppigt den bundne Sæd sat i Smaastakke, som, naar de er godt satte, kan taale en hel Del Regn, uden at Sæden tager nævneværdig Skade« (Bornholm). — Meningerne om de bornholmske Stakkes Fortræffelighed har jo altid været delte og er det altsaa vedblivende. Grunden hertil maa sikkert søges i, at Landmænd, der benytter dem i godt Høstvejr, særlig fæster Opmærksomheden paa det med Staksætningen forbundne Spild af Tid og Arbejdskraft, medens de,

der i ugunstigt Høstvejr har lært at værdsætte den Sikkerhedsforanstaltning, som de faktisk er, udtaler sig rosende om dem.

Hvad dernæst Arbejderforholdene angaar, er der i Aar en sjælden Overensstemmelse mellem Beretningerne. Enkelte jyske Korrespondenter udtaler, at Forholdene vedblivende er vanskelige og Arbejdskraften ikke rigelig, medens det store Flertal konstaterer rigeligt Tilbud af mandlig Arbejdskraft, hvorimod det ofte skorter paa den kvindelige. For denne synes Lønnen i Jylland at være stigende — paa nogle Egne endog ret stærkt — medens Lønnen for den mandlige Arbejdskraft omtrent er som sidste Aar, maaske med en lille Tendens til Stigning. Ogsaa paa Øerne har Udbudet af Arbejdskraft, naar ganske enkelte Egne (som f. Eks. Bornholm) undtages, været rigelig, hvorimod Lønnen, ikke blot for Piger, men ogsaa for Karle, synes at have en lidt stærkere Tendens til Stigning end paa Halvøen. Kun én sjællandsk Korrespondent udtaler, at Lønnen for Karle (og Elever) nærmest er lavere. En af Tidsskriftets fynske Korrespondenter skriver: »Sidste Aar har her været rigelig Tilgang af Arbejdskraft til sædvanlige Lønningsforhold. Paa en Del store Gaarde er Arbejdstiden forkortet lidt i de senere Aar, saaledes at denne nu begynder Kl. 6 Morgen og slutter Kl. 6 Aften med Frokostophold paa $\frac{1}{2}$ og Middag paa 1 Time, og det synes, som om begge Parter befinder sig vel derved.« Og en sjællandsk Korrespondent skriver, at paa de større Gaarde er Arbejdstiden nu fra 6 til 6 med $\frac{1}{2}$ Time til Frokost og 1 Time til Middag, der falder fra Kl. 1 til 2.

Hvad Landbrugets Afsætningsvilkaar angaar, karakteriseres Aaret ved lave Sædpriser fra Efteraaret af — en Korrespondent paa Langeland fremhæver dog, at fint Maltbyg var i en god Pris sidste Efteraar —, derimod var Priserne højere i Foraaret, men hvor mange Landmænd havde da Sæd til Salg? Kartofler har opnaaet højere Priser, fremkaldt ved det ny Marked, der

i Aar har aabnet sig for os i Frankrig; det vilde være meget ønskeligt, hvis vi kunde bevare og udvide denne Afsætning, da vor Kartoffeleksport til England og Norge jo har vist sig stærkt svingende. — For dyriske Produkter har Priserne været gode, tildels endog særlig gode. Dette gælder Heste, Kvæg og Svin, Mælk, Flæsk og Smør, om end Priserne paa de sidste to Produkter var dalende i Foraaret. Specielt har Priserne paa Fedekvæg været fortrinlige. Hø var fra Efteraaret af dyrt, men faldt ved Nytaarstid, og Halmpriserne har været dalende i det sidste Par Maaneder.

Af de forskellige Udtalelser, flere af Tidsskriftets Korrespondenter iøvrigt er fremkomne med i deres Indberetninger, skal følgende anføres:

Fra Hjørring-Egnen skrives: »De sidste 2 Aar med temmelig høje Priser paa alle Produkterne har været gode Aar for Landbruget. Men alt her i Livet gaar i Bølgegang, og meget tyder paa, at det atter gaar nedad. Der har været og er stadig livlig Handel med Gaarde og Ejendomme. Jeg kan kun beklage dem, der køber i en saa dyr Tid som nu. Med nedadgaende Konjunkturer kan mange af dem ikke klare Begreberne.« Og fra Vejle Amt hedder det: »Om Handel med Landejendomme her paa Egnen kan meddeles følgende: Prisen er nu flere Steder over 1000 Kr. pr. Td. Ld., undertiden endda med ældre Bygninger, saa jeg tror ikke, det vil være heldigt af Hensyn til en mulig nedadgaende Tid, hvis Ejendomspriserne gaar højere op.« Endelig skrives fra Falster: »Ejendomspriserne her i Stiftet er gaaede stærkt op, højest er de paa Vestlolland, hvor en Gaard med Inventar og en ikke særlig stor eller god Besætning ofte betales med 12—1300 Kr. eller derover pr. Td. Ld. Handelen med Landejendomme er gaaet livlig i Vinterens Løb, og det kan ikke nægtes, at mange af de unge, nye Ejere viser et saa stort Mod til at gaa

ind til meget høje Prioriteter, at man nok maa ønske dem baade Held og Dygtighed til at klare de Skær, der let kan vise sig. Det maa nemlig ikke overses, at den store Interesse for Sukkerroe-, Hvede- og Bygavlen lever noget paa Husdyrbrugets Bekostning; her er ikke nær den Fremgang hverken i Kvægavlen eller Svineavlen, som i mange andre Egne af Landet, og skal vi atter faa lave Sukkerroepriser, og samtidig faa trange Aar for Kornsalget, saa vil det desværre let komme til at vise sig, at adskillige af de dyre Ejendomme ikke har en saa stor økonomisk Bæreevne, som de Bedrifter, hvor man ikke i saa høj Grad sætter alt ind paa et Brædt, men følger den gamle Regel, at det er godt at have flere Strenges paa sin Bue.«

En sjællandsk Landmand skriver følgende: »Af særlige Meddelelser er det mig en Glæde at kunne konstatere, at der ses flere og flere Steder, hvor Sæden er radsaaet paa 8“, og at de Steder, der i Fjor begyndte med en enkelt Td. Land til Prøve, i Aar har taget hele Skifter paa denne Maade, og da det her særlig drejer sig om driftige Gaardmænd, der vil Fremskridt og Kultur for deres Agerbrug, er det et glædeligt Tegn for Tiden, vi lever i. Herregaardene har alle Vegne paa Sjælland begyndt med denne Saametode, særlig i Bygmarkerne.«

Fra Langeland (Tranekjær) hedder det: »Lucerne staar ualmindelig godt i Aar; særlig til Staldfoder har vi ikke nogen anden Afgrøde, der paa langt nær kan erstatte den.«

Endelig skriver en bekendt fynsk Landmand følgende til Tidsskriftet: »Naar det ovenfor er sagt, at Kornpriserne ikke spiller samme Rolle som tidligere, er hermed dog ikke ment, at Kornavlen ikke er mindst lige saa vigtig nu som før, tværtimod, Planteavlen er Grundlaget for al Landbrugsvirksomhed, uden denne intet Husdyrbrug. Det var ønskeligt, om denne Opfattelse maatte blive uudslettelig indprentet i alle Landmænds Bevidsthed paa et saa tidligt Tidspunkt i deres

Liv som muligt. Husdyrbruget har, som bekendt, hidtil været Landbrugets Kælebarn i en Grad, saa det meget ofte gaar ud over den øvrige Del af Bedriften. De fleste vil sikkert kende Eksempler paa, hvorledes man hos en Mand kan finde en overordentlig god og velplejet Besætning, medens samme Mands Jordbrug daarlig taaler at ses ved Dagens Lys. Naar den almindelige Interesse saaledes i fremragende Grad findes hos Husdyrbruget, har dette naturligvis sin Aarsag, og denne bundet efter min Mening i de af Staten stærkt støttede Dyrskuer. Der har vel i de senere Aar løftet sig ret stærke Røster for, at en Del af dette Statstilskud skulde overføres til Støtte for Planteavl, men Forslag herom er stadig strandet paa Landboforeningerne, som er bange for, at Interessen for Dyrskuerne vil svækkes i samme Grad som Præmiebeløbene formindskes. Sagen er nemlig den, at Dyrskuerne og de dermed forventede Præmier er det Kit, der binder en stor Del af Medlemmerne til Foreningerne, af hvilken Grund de ledende i Bestyrelserne stadig søger at hævde Dyrskuernes Berettigelse. Nu er imidlertid, og med Rette, Tendensen oppe, ikke alene i Rigsdagen, til at inddrage disse Tilskud, med hvilken Mening kun har været at ophjælpe og støtte de forskellige Grene indenfor Husdyrbruget, indtil de kom saa vidt, at de kunde staa paa egne Ben. Hvis dette Tidspunkt endnu ikke er kommet for det danske Husdyrbrug i sin Almindelighed, tvivler jeg om, at det nogensinde naas. Jeg tror imidlertid, at det Tidspunkt er kommet, da det danske Landbrug bør give Afkald paa denne Støtte, om ikke paa én Gang, saa efterhaanden og saa lade Fradraget tilflyde Planteavl, som i saa mange Retninger trænger til at ophjælpes og da særlig paa Forsøgsområdet. I de lokale Markforsøg vil Fremtidens Landbrug have sin mægtigste Hjælpkilde, og her vil Rigsdagen med god Samvittighed kunne tilsige sin Støtte, vel at mærke, naar Arbejdet bliver sat ordentligt i System og Forsøgstekniken udviklet til større

Fuldkommenhed. Men foruden at Staten træder til, er det nødvendigt, at Landboforeningerne gør sig det klart, at det er i disse, at Arbejdet skal gøres og paa disses Initiativ. Det vil aldrig komme til at mangle paa lønnende Opgaver, de ligger snublende nær, blot nogen vil tage dem op.

Medens jeg taler om Forsøg, kunde jeg have Lyst til at bemærke, at her er endnu et Omraade, hvor det forekommer mig, der ogsaa for Husdyrbruget endnu er meget at gøre. De stadige Fejder om de Colding'ske Foderblandinger beviser tilstrækkeligt, at her er en mægtig Lakune i Landmændenes Viden. Her kunde en Del af Tilskudene til Dyrskuerne virkelig komme til Nytte ved Etableringen af vekslende Fodringsforsøg.«

Beretninger for Aaret 1910 fra de i Henhold til Lov om Handel med Gødnings- og Foderstoffer af 26. Marts 1898 autoriserede Laboratorier.

(Sluttet fra S. 515.)

Dalum Landbrugsskoles analytisk-kemiske Laboratorium.

Ved Laboratorieforstander *P. Christensen.*

I Laboratoriets 3. Arbejdsaar er der ialt indsendt 4029
Prøver til Undersøgelse:

Foderstoffer	139	Prøver,
Gødningsstoffer	40	—
Smør	259	—
Mælk og Fløde	2132	—
Ost og Kasein	135	—
Vand	15	—
Jord	235	—
Gødningskalk og Mergel	44	—
Roer	960	—
Forskelligt (Frø, Valle, Cementsten, Kaffe, Kakao m. m.)	70	—

Undersøgelsen af Foderstoffer:

Bomuldsfrøkager	19	Prøver,
Hampefrøkager	17	—
Soyakager	14	—
Hvedeklid	13	—
Solsikkekager	11	—
Hørfrøkager	9	—
Jordnødkager	5	—
Rapskager	3	—
Risfodermel	3	—
Svinefoder	3	—
Majs	8	—
Byg	8	—
Forskellige Foderstoffer	26	—

Bomuldsfrøkager.

Indhold af Æggehvide-Fedt (d. v. s. kvælstofholdige Stoffer + Fedt):

		Middel.	Højest.	Lavest.
Afskallede	Texas (9)	55.6 pCt.	58.50 pCt.	51.8 pCt.
	New-Orleans (6) . . .	43.3 —	47.50 —	40.9 —
	Russiske (2)	49.1 —	50.8 —	47.3 —
Uafskallede: Ægyptiske (2)		30.8 —	30.9 —	30.7 —

Det er en ikke ringe Variation, der er i Bomuldsfrøkagerens Indhold. 2 Prøver, der var indsendte til Efteranalyse, var underholdige, se senere. Alle Prøverne blev underkastede mikroskopisk-botanisk Analyse, hvorved intet fandtes at bemærke udover dette, at en Del af Prøverne, især New-Orleans, indeholdt rigeligt med Uld og Skaller.

Hampefrøkager.

Indhold af Æggehvide-Fedt:	Middel.	Højest.	Lavest.
Tynde (11)	40.3 pCt.	41.8 pCt.	38.5 pCt.
Tykke (6)	41.5 —	40.4 —	42.6 —
Middel af alle: 40.7 pCt.			

Alle Prøverne var rene og af god Opbevaringstilstand.

Soyakager.

Indhold af Æggehvide-Fedt:	Middel.	Højest.	Lavest.
14 Prøver	49.0 pCt.	50.7 pCt.	47.4 pCt.

Alle Prøverne var friske og gode. Der har været solgt en Del fordærvede Kager i Aar, særlig engelske, begrundet i, at Soyabønnerne er komne frem til Fabriken i en meget slet Opbevaringstilstand. Danske Kager har, saa vidt vides, været upaa-klagelige i saa Henseende.

Solsikkekager.

Indhold af Æggehvide-Fedt:	Middel.	Højest.	Lavest.
Sortehavs (5)	44.3 pCt.	45.5 pCt.	41.9 pCt.
Saratow (6)	44.3 —	48.2 —	41.7 —

Hvad Renhed og Opbevaringstilstand angaar, gav ingen af Prøverne Anledning til Klage.

En Prøve, der var indsendt til Kontrolanalyse, var underholdig, se senere.

Hvedeklid.

De 13 Prøver Hvedeklid blev undersøgte fuldstændig og viste i Gennemsnit følgende (efter den gamle Metode):

	Middel.	Højest.	Lavest.
Kvælstofholdige Stoffer	13.9 pCt.	18.1 pCt.	14.1 pCt.
Fedt	4.2 —	4.5 —	3.3 —
Kvælstoffri Ekstraktstoffer	53.8 —	56.8 —	52.2 —
Vand	13.1 —	14.3 —	12.2 —
Træstof	8.1 —	9.8 —	6.5 —
Aske	5.0 —	5.4 —	4.4 —
Prisværdienheder (2:2:1)*	94.0 —	97.2 —	90.6 —

Alle Prøverne viste sig ved mikroskopisk-botanisk Undersøgelse at være rene og gode.

Hørfrøkager.

Indhold af Æggehvite-Fedt:	Middel.	Højest.	Lavest.
9 Prøver	37.4 pCt.	39.4 pCt.	35.0 pCt.

I intet Tilfælde fandtes der fremmede Indblandinger, og Opbevaringstilstanden var god.

Jordnødkager.

Indhold af Æggehvite-Fedt:	Middel.	Højest.	Lavest.
5 Prøver	55.1 pCt.	56.8 pCt.	53.6 pCt.

I 2 af Prøverne blev Fedtets Surhedsgrad bestemt. I den ene Prøve var 22 pCt. af Fedtet omdannet til fri Fedtsyre (Olie-syre), i den anden var derimod 90 pCt. af Fedtet omdannet. Alle Prøverne viste iøvrig god Opbevaringstilstand.

Rapskager.

Indhold af Æggehvite-Fedt:	Nr. 3.		
Prøve Nr. 1.	Nr. 2.		
41.0 pCt.	40.5 pCt.	42.5 pCt.	

Prøverne var slaæede af ren Raps og indeholdt ikke skarpe Stoffer.

*) I Stedet for det vildledende Udtryk »Foderværdienheder«, benytter jeg Ordet »Prisværdienheder«.

Risfodermel.

	Nr. 1.	Nr. 2.	Nr. 3.
Kvælstofholdige Stoffer	8.6 pCt.	12.5 pCt.	14.6 pCt.
Fedt	8.4 —	12.0 —	14.1 —
Kvælstoffri Ekstraktstoffer	56.0 —	47.8 —	42.1 —
Vand	8.6 —	10.9 —	9.5 —
Træstof	10.0 —	7.4 —	11.2 —
Aske	8.4 —	8.5 —	8.5 —
Prisværdienheder	90.0 —	98.6 —	99.5 —

Indholdet af Æggehvidefedt varierede altsaa lige fra 17.0 til 28.7 pCt.

Svinefoder.

3 Prøver har været indsendte under Betegnelsen »Svinefoder« eller »Svinemel«. Indholdet var ret ens i dem alle tre, i Gennemsnit følgende:

Kvælstofholdige Stoffer	12.4 pCt.
Fedt	3.7 —
Kvælstoffri Ekstraktstoffer	57.3 —
Vand	13.5 —
Træstof	5.2 —
Aske	7.9 —
Prisværdienheder	89.5 —

En af Prøverne blev underkastet mikroskopisk-botanisk Undersøgelse og viste følgende:

- 1) Avner og Skaller i rigelig Mængde.
- 2) Brudstykker af Majs i rigelig Mængde.
- 3) Indtørret Blod og andet dyrisk Affald.
- 4) En Del kulsur Kalk.
- 5) En Del Ukrudtsfrø (Polygonum).

Forskellige Foderstoffer.

Denne Gruppe omfatter 26 Prøver, der har været indsendte under forskellige Navne og ogsaa været af meget forskellig Oprindelse og S sammensætning. En Del af disse Foderstoffer skal her nævnes, se følgende Oversigt. Saa godt som alle Prøverne er analyserede fuldstændigt, men efter den gamle Metode, da det blev forlangt saadan; dog er i flere Tilfælde ved Siden af den samlede Mængde af kvælstoffri Ekstraktstoffer tillige bestemt Indholdet af virkelige Kulhydrater (Sukker + Stivelse).

Ligesom den kemiske Sammensætning af de i Oversigten opførte Foderstoffer har været forskellig, hvad Tallene jo udviser, saa har den mikroskopisk-botaniske Undersøgelse vist, at disse Foderstoffer ogsaa har haft en meget forskellig Oprindelse.

Navn	Kvælstofholdige St.	Fedt	Kvælstoffri Ekstraktst.	Vand	Træstof	Aske	Prisværdi-enheder
	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	
Hestefoder (1)	9.2	3.6	55.8	11.6	15.4	4.4	81.4
Hø (1)	16.4	2.5	46.3	10.0	18.5	6.3	84.1
Levain (1)	19.6	1.1	43.9	8.4	1.0	26.0	85.2
Kakaokager (1)	18.8	10.0	»	»	»	»	»
Oventør. Rug (1)	9.8	1.5	68.0	15.0	3.1	2.6	45.6
Rugklid (2)	14.0	2.8	59.9	15.4	3.7	4.2	93.5
Rugstrømel (1)	14.0	3.0	63.9	13.9	2.2	3.0	97.9
Hvedestrømel (1)	16.8	3.3	62.8	13.5	1.0	2.6	103.0
Ravisankager (1)	32.3	8.3	25.3	6.7	13.3	14.1	106.3
Kimklid (1)	22.1	4.2	47.3	15.4	5.4	5.6	100.0
Kvægfoder (1)	22.4	5.7	46.3	10.7	6.6	8.3	102.5

Jeg skal nærmere omtale den Prøve, der var indsendt under Navn af Ravisankager. Prøven var af Farve mørkebrun, af en ret behagelig og krydret Lugt og af en grynet Struktur. Den kemiske Analyse var jo slet ikke saa daarlig, idet der fandtes 40.6 pCt. Æggehvite-Fedt. Den mikroskopisk-botaniske Undersøgelse gav imidlertid det bemærkelsesværdige Resultat, at disse Kager helt igennem var fabrikerede af Ukruddsfør, og det endda af nogle af de værste. Kagerne bestod nemlig af:

- 1) Ager Sennop.
- 2) Pileurt.
- 3) Lancetbladet Vejbred.

Da der fandtes ikke faa hele Frø i Massen, var der endvidere Mulighed for, at disse vilde kunne spire, naar Gødningen fra Køer, der eventuelt blev fodrede med disse Kager, bragtes ud paa Marken.

Kontrolundersøgelse af Foderstoffer.

Herved forstaas Indsendelsen af Prøver til Efteranalyse for at kontrollere, om den af Sælgeren ydede Garanti er overholdt. Ved saadanne Undersøgelser er det, at Gødnings- og Foderstofloven skulde benyttes, idet Analysen bliver billigere for Køberen, naar Prøven udtages efter Lovens Forskrifter. I det forløbne Aar er der af Foderstoffer indsendt 3 Prøver til Undersøgelse efter nævnte Lov, men de har alle maattet tilbagevises, da der har været en eller anden Fejl ved Udfyldningen af de Papirer, der skal bevise, at Prøven er udtaget lovmæssig. Der er kun et meget ringe Kendskab til denne Lov. Derimod har der for Køberens egen Regning været indsendt en Del Prøver til Efteranalyse, hvoraf, som før nævnt, 2 Prøver Bomuldsfrøkager og 1 Prøve Solsikkekager var underholdige. I Bomuldsfrøkagerne var garanteret 48 pCt. Æggehvide-Fedt, der fandtes 42 og 41 pCt. I Solsikkekagerne var garanteret 44 pCt., der fandtes 39 pCt.

Undersøgelsen af Gødningsstoffer.

De 40 Prøver Gødningsstoffer fordeles saaledes:

Superfosfat	11	Prøver.
Ajle og Møddingsvand	11	—
Karbidkvælstof	5	—
Staldgødning	4	—
Chilisalpeter	4	—
Thomasslagge	2	—
Benmel	1	—
Norsk Kalksalpeter	1	—
37 pCt. Kaligødning	1	—

Ialt... 40 Prøver.

Superfosfatprøverne var alle indsendte under Betegnelsen »18 pCt. Superfosfat«. 9 Prøver svarede til denne Betegnelse, medens 2 var underholdige, idet Indholdet af vandopløselig Fosforsyre var 16.9 og 17.3 pCt.

Karbidkvælstof (Calciumcyanamid). Den ene af de 5 Prøver, vi har modtaget, var indsendt under Betegnelsen »Kar-

bidkvælstof med Superfosfat. Der fandtes i denne Prøve 4.8 pCt. Kvælstof, medens Indholdet af vandopløselig Fosforsyre var lig Nul. Der maatte anvendes fortyndet Saltsyre for at faa Fosforsyren opløst, og det viste sig altsaa herved, at den i Vand letopløselige Superfosfatfosforsyre ved Blandingen med Karbidkvælstoffet af dettes store Indhold af Kalk var bleven omdannet til tungtopløselig Kalkfosfat. Blandingen havde derfor langt fra den Værdi, som man efter det benyttede Blandingsforhold skulde formode. Der fandtes 13.50 pCt. i Saltsyre opløselig Fosforsyre, og der syntes altsaa at være anvendt $\frac{3}{4}$ Superfosfat og $\frac{1}{4}$ Karbidkvælstof til Blandingen.

De andre 4 Prøver Karbidkvælstof indeholdt henholdsvis 18.0, 16.74, 14.23 og 12.00 pCt. Kvælstof.

Af de øvrige Gødningsstoffer, der har været indsendte, skal endnu kun nævnes, at Prøven af det norske Kalksalpeter indeholdt 13.0 pCt. Kvælstof.

Kontrolundersøgelse af Gødningsstoffer.

Efter Lov af 26. Marts 1898 er undersøgt en Prøve Superfosfat (repræsenterende 900 Centner). Garantien var fyldestgjort. En anden Prøve Superfosfat, som ogsaa skulde have været undersøgt efter Loven, maatte afvises paa Grund af mangelfuld Prøveudtagning. Garantien var iøvrig ikke fyldestgjort, idet der kun fandtes 17.3 pCt. Fosforsyre.

For Købernes egen Regning er flere Prøver indsendte til Kontrolanalyse. Blandt disse var en Prøve 18 pCt. Superfosfat underholdig, den indeholdt kun 16.9 pCt. Fosforsyre.

Undersøgelsen af Gødningskalk og Mergel.

Af de 44 Prøver Gødningskalk og Mergel, som Laboratoriet har modtaget til Undersøgelse, har den overvejende Del af Prøverne været Gødningskalk (40 Prøver). Denne har været dels af svensk, dels af dansk Oprindelse.

Efter Indholdet af kulsur Kalk i Varen, som den forelaa med Vand i, kan samtlige Prøver grupperes i følgende 3 Grupper:

Kulsur Kalk	34—50 pCt.	50—75 pCt.	Over 75 pCt.
Antal Prøver	14	12	14

Vandindholdet i ovennævnte 40 Prøver Gødningskalk, der for det meste var solgt med Garanti for Indhold af »kulsur Kalk

i Tørstoffet, har for 28 Prøvers Vedkommende ikke overskredet 10 pCt. 9 Prøver havde et Vandindhold, der laa mellem 10—20 pCt., og 3 Prøver indeholdt henholdsvis 21.50, 33.34 og 41.50 pCt. Vand. Garantien var dog i disse Tilfælde overholdt, idet denne lød paa Indholdet af kulsur Kalk i Tørstoffet. Det fremgaar heraf, at der ogsaa maa kræves Garanti for Indholdet af Vand, naar Talen er om Køb af præpareret Gødningskalk.

Kontrolundersøgelse af Gødningskalk.

Mange af de modtagne Prøver af Gødningskalk har været indsendte af Køberne til Kontrolundersøgelse. I ikke mindre end 13 Tilfælde var Garantien ikke overholdt, og i de 10 Tilfælde var Mindreindholdet saa stort, at den leverede Vare næsten ingen Værdi havde.

Prøverne stammede fra Vognladninger af svensk Kalk (»Balsvikkalk«), der var solgt til Landmænd paa Fyn. Garantien lød paa 95 pCt. kulsur Kalk i Tørstoffet. Prisen var 45 Øre pr. Centner (50 kg), men da Fragten løb op til akkurat det samme, kom Kalken til at staa Landmændene i en Pris af 90 Øre pr. Centner, inden den var ankommen til Modtagelsesstationen. Kalken var solgt som præpareret og pulveriseret Kalk. Imidlertid var den at se til som grovt Grus med store Sten imellem. Da dette var paafaldende, blev Laboratoriet anmodet af en af Landmændene om at komme til Stedet ved Kalkens Afladning for at udtage en Prøve efter Lovens Forskrift til Efteranalyse. Efter at Resultatet af Undersøgelsen af denne Prøve var bleven meddelt vedkommende Landmand, strømmede det i Løbet af en Maanedes Tid ind med Prøver af denne svenske Kalk. Af 14 Prøver, der stammede fra lige saa mange Vognladninger, var de 12 underholdige.

Det samlede Resultat af Undersøgelsen af de omtalte 10 særlig graverende Tilfælde var dette, at disse Prøver med et Indhold af 7—10 pCt. Vand kun indeholdt fra 35—42 pCt. kulsur Kalk i den vandholdige Vare, eller ca. 40.0—45.0 pCt. kulsur Kalk i Tørstoffet. Resten var Sand. Af de 10 Prøver var de 7 udtaget rigtigt efter Loven, og de vedkommende Landmænd fik Erstatning for Mindreindholdet, beregnet efter Laboratoriets Analyser. Fragten af den store Mængde Sand fra Sverige maatte Landmændene derimod selv betale.

Ved de 3 Prøver var der forskellige Mangler ved Prøve-udtagningen, saa de kunde ikke blive undersøgte paa offentlig Foranstaltning.

Efter Loven er der ialt undersøgt 10 Prøver, nemlig foruden de ovennævnte 7, 3 Prøver, hvor Garantien var fyldestgjort.

Undersøgelsen af Jord og Roer.

Af Jord har Laboratoriet modtaget 235 Prøver, der paa 2 nær skulde undersøges for Kalktrang. Ved Hjælp af Lakmusprøven kan Laboratoriet som Regel paa en billig og hurtig Maade afgøre, om en Jord trænger til Kalk eller ikke. Af 233 Prøver viste:

82	Prøver	alkalisk	Reaktion	(ingen Kalktrang).
48	—	neutral	—	(Kalktrang?).
103	—	sur	—	(Kalktrang).

Af de 960 Prøver Roer hidrører Størsteparten fra Forsøg. 237 Prøver er indsendte dels af de fynske Kontrollforeninger, dels privat af Landmænd, til Bestemmelse af Tørstofindholdet i Fodringsøjemed. Til Belysning af den Forskel, der kan være i Tørstofindholdet i Roer af samme Stamme, men af forskellig Størrelse og dyrket paa forskellige Gaarde, skal anføres, at i 149 Prøver Sludstrup Barres varierede Tørstofindholdet lige fra 8.81 pCt. til 13.12 pCt. Forskel: 4.31 pCt.

Undersøgelsen af Mejeriprodukter.

Smør.

Alle Smørprøverne blev undersøgte for Indholdet af Vand:

				Antal.	I pCt.
Under	12.0 pCt.	Vand	5	ca. 1.9
Fra	12.0—13.0	-	—	21	- 8.1
-	13.0—14.0	-	—	79	- 30.5
-	14.0—15.0	-	—	77	- 29.8
-	15.0—16.0	-	—	45	- 17.4
Over	16.0	-	—	32	- 12.3
				259	100.0

Laveste Indhold af Vand var 11.28 pCt., højeste 25.82 pCt.

Mælk og Fløde.

De 2132 Prøver Mælk og Fløde fordeles saaledes:

Skummet Mælk	1071	Prøver,
Kærnemælk	409	—
Sød Mælk	611	—
Fløde	41	—
	2132 Prøver.	

Skummet Mælk.

0.04 pCt. Fedt	4	Prøver,	Overført...	907	Prøver,
0.05 - —	85	—	0.10 pCt. Fedt	63	—
0.06 - —	207	—	0.11 - —	37	—
0.07 - —	251	—	0.12 - —	18	—
0.08 - —	224	—	0.13—0.15 - —	24	—
0.09 - —	136	—	0.16—0.20 - —	22	—
	907 Prøver.			1071 Prøver.	

Gennemsnitsprocenten for Prøverne med indtil 0.12 pCt. Fedt inklusive bliver 0.075, indtil 0.15 pCt. inklusive 0.077 og for samtlige Prøver 0.079 pCt.

Kærnemælk.

Renkærningen, angivet ved »pCt. Fedt i Tørstoffet«, stiller sig saaledes:

	Antal.	I pCt.
Fra 3— 6 pCt. Fedt i Tørstof	118	28.9
- 6— 7 - — —	94	23.0
- 7— 8 - — —	83	20.3
- 8— 9 - — —	44	10.8
- 9—10 - — —	25	6.0
- 10—11 - — —	9	2.2
- 11—12 - — —	9	2.2
- 12—13 - — —	5	1.2
- 13—14 - — —	7	1.7
- 14—15 - — —	6	1.5
- 15—16 - — —	4	1.0
Over 16 - — —	5	1.2
	409	100.00

I Gennemsnit af alle Prøver har der været 7.50 pCt. Fedt i Tørstoffet. Sættes »Normalfedtprocenten« til 6, er der altsaa endnu noget til, at Renkærningen bliver upaaklagelig. Kun

ca. 29 pCt. af Prøverne har haft en Renkærning af 6.0 eller derunder.

Med Hensyn til Forholdet mellem de to Kærneformer i Henseende til Renkærningen, da stiller dette sig saaledes for hele Aaret:

Dansk Kærne:	121	Prøver	m. gnst.	6.50	pCt.	Fedt i Tørstoffet.
Kærneælder:	207	—	—	7.90	-	—

For 81 Prøver haves ingen Oplysning om Kærnsens Art. Med Hensyn til Renkærningen for de forskellige Tider af Aaret, da har der ikke været stor Variation, kun var der i August—September 1910 et saa stort Fedtindhold i Tørstoffet, som ikke nogensinde før konstateret ved herværende Laboratorium. I Gennemsnit af alle Prøver var der nemlig 10.0 pCt. Fedt i Tørstoffet.

Hvad den i Kærnemælken direkte fundne Fedtprocent angaar, saa skal her kun anføres, at den i Gennemsnit for alle Prøver var 0.59 pCt.

Sød Mælk.

Af de 611 Prøver sød Mælk er en Del indsendt til Konstatation af en eventuel Forfalskning. I flere Tilfælde havde en saadan fundet Sted; i nogle Tilfælde i en meget omfattende Grad. Størsteparten af Prøverne er indsendt af et enkelt Mejeri til Brug ved Afregningen.

Flødeprøverne er alle undersøgte for Fedtindholdet, der har varieret lige fra ca. 10 til over 50 pCt.

Ost og Kasein.

De 135 Prøver Ost og Kasein fordeles saaledes:

Ost	47	Prøver,
Frisk Kaseinmasse.....	83	—
Tørret —	5	—
	135 Prøver.	

De 47 Prøver Ost har været indsendte fra Mejeriudstillinger og Mejerier til Konstatation af Forholdet mellem Fedtindholdet og Sødsmælksprocenten. Kaseinprøverne er indsendte dels fra Mejerierne, dels fra Kaseintorrerierne til Bestemmelse af Vandindholdet, hvorefter Betalingen for Kaseinmassen retter sig.

Vandindholdet har været følgende:

Frisk Kaseinmasse:

Under 50 pCt. Vand	3	Prøver,
Fra 50—55	- --	7	—
- 55—60	- --	54	—
- 60—65	- --	16	—
Over 65	- --	3	—
			83 Prøver.

Tørret Kaseinmasse:

1 Prøve indeholdt	6.64	pCt. Vand,
1 —	—	7.20	- —
1 —	—	10.35	- —
1 —	—	10.67	- —
1 —	—	10.69	- —
